

შენიშვნისათვის:

ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტი
BATUMI NAVIGATION TEACHING UNIVERSITY

ეკონომიკური კვლევების ეროვნული ინსტიტუტი
NATIONAL INSTITUTE OF ECONOMIC RESEARCH

მეზღაურთა საერთაშორისო დღისადმი მიძღვნილი
V (საიუბილეო) საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია

**„თანამედროვე საზღვაო ტექნოლოგიები,
სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პრობლემები და
მათი გადაჭრის გზები“**

5th (Anniversary) International Scientific Conference Dedicated to the
International Day of the Seafarers

**«MODERN MARITIME TECHNOLOGIES, PROBLEMS OF SOCIAL-
ECONOMIC DEVELOPMENT AND WAYS FOR SOLVING THEM»**

ბათუმი, BATUMI
24.06.2019

დღის წესრიგი/ A g e n d a

10.00 - 11. 00 - მონაწილეთა რეგისტრაცია/Registration of participants
11.00 - 11.30 - კონფერენციის გახსნა, მისალმება/Opening Conference Session, Greeting
11.30 - 12.30 - პლენარული სხდომა - მოხსენებები/Plenary Session - Reports
12.30 - შესვენება 30 წუთი/Break for 30 minutes
13.00 - საპატიო დოქტორის წოდების მინიჭების ცერემონია /Ceremony of award to Doctor Honoris Causa
13.30 - 15.00 - მუშაობა სექციებში/Work in sections
15.00 - შეჯამება და კონფერენციის დახურვა (რეგლამენტი: მოხსენება -10 წთ., დისკუსია - 2 წთ.)/Summarize and closing of the conference (Regulations - Report 10 minutes, Discussion 2 minutes).

11.00 - მისალმება/ Greeting

პარმენ ხვედელიძე

ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორი, პროფესორი, შორეული ნაოსნობის კაპიტანი

Parmen Khvedelidze

Rector of Batumi Navigation Teaching University, Professor, Deep Sea Going Capitan

მაია ხაჯიშვილი

აჭარის ა.რ. განათლების, კულტურისა და სპორტის მინისტრი

Maia Khadjishvili

Minister of Education, Culture and Sport of Adjara Autonomous Republic

თამარ იოსელიანი

საქართველოს საზღვაო ტრანსპორტის სააგენტოს დირექტორი

Tamar Ioseliani

Director of Maritime Transport Agency of Georgia

საქართველო საპენსიო რეფორმის შემდეგ
Gocha Aashidze, Paata Beridze
Georgia following to the pension reforms

ირინე ცინცაძე

არჩევნები და პოლიტიკური რეკლამა საქართველოში

Irine Tsintsadze

Elections and political advertising in Georgia

მანანა მჭედლიშვილი, ნაირა ტაბატაძე

მოსახლეობის დემოგრაფიული დაბერების სოციალურ-ეკონომიკური ასპექტები

Manana Mchedlishvili, Naira Tabatadze

Socio-economic aspects of demographic aging population

კონსტანტინე თელია, ქეთევან თელია

პერსონალის ადმინისტრირების სოციალურ-ფსიქოლოგიური ტენდენციები

Konstantine Telia, Ketevan Telia

Social-psychological tendencies of personnel administration

ნატალია ჭყონია

განათლების ფილოსოფიასა და პედაგოგიკას შორის ურთიერთობა, გამოცდილება და განათლება

Natalia Tchkonია

Relationship between the philosophy of education and pedagogy experience and education

თამარ დიასამიძე

სოციალური იერარქია ეტიკეტურ ფორმულებში კულტურათ-შორისი კომუნიკაციის პროცესში

Tamar Diasamidze

Social hierarchy in etiquette formulae during the process of intercultural communication

IV სექცია - სოციალური მეცნიერებები
Section IV – Social sciences

მოდერატორი, პროფესორი გელა გვარიშვილი
პროფესორი ნაირა ტაბიძე

Moderator: Professor Gela Gvarishvili
Professor Naira Tabidze

ტატიაანა კოსტიშინა

სოციალური შრომითი ურთიერთობების განვითარების
სტრატეგია გლობალიზაციის პირობებში

Tetiana Kostyshyna

Development strategy of social-labor relations in the conditions of
globalization

ნათელა წიკლაშვილი, თამილა თურმანიძე, ნატალია რობიტაშვილი

მიგრაციის გენდერული ასპექტები საქართველოში

Natela Tsiklashvili, Tamila Turmanidze, Natalia Robitashvili

Gender aspects of migration in Georgia

მაია თეთრაშვილი, გელა წიკლაური

უმუშევრობის პრობლემა საქართველოში

Maia Tetrushvili, Gela Tsiklauri

Unemployment problem in Georgia

ნინო ფარესაშვილი, რუსუდან კინკლაძე, ქეთევან ჩიტალაძე

საქართველოში უმუშევრობის არსებული მდგომარეობა და მისი
გაუმჯობესების შესაძლებლობები

Nino Paresashvili, Rusudan Kinkladze, Ketevan Chitaladze

The current situation of unemployment and its improvement opportunities
in Georgia

გოჩა აბაშიძე, პაატა ბერიძე

მანანა სანაძე

ახალი ევროპის უნივერსიტეტის ალიანსის აღმასრულებელი
დირექტორი

Manana Sanadze

Executive Director of Alliance of New Europe Universities

რიმა მიკიავიჩენე

ასოცირებული პროფესორი, კლაიპედის უნივერსიტეტის საზღვაო
ტექნოლოგიებისა და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების
ფაკულტეტის დეკანი

Dr. Rima Mickeviciene

Assoc. Professor, Dean of Faculty of Marine Technology and Natural
Sciences of Klaipeda University

ირაკლი შარაბიძე

ბათუმის სახელმწიფო საზღვაო აკადემიის რექტორი

Irakli Sharabidze

Rector of Batumi State Maritime Academy

მერაბ ხალვაში

ბათუმის შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორი

Merab Khalvashi

Rector of Batumi Shota Rustaveli State University

რუსლან დიასამიძე

ბათუმის უმაღლესი საზღვაო საინჟინრო სასწავლებელ „ანრის“
რექტორი

Ruslan Diasamidze

Rector of Batumi High Maritime Engineering School ANRI

მაია ჭიჭილეიშვილი

ბათუმის ხელოვნების სასწავლო უნივერსიტეტის რექტორი

Maia Chichileishvili

Rector of Batumi Art teaching University

11.30 – 12.30 - პლენარული სხდომა/ Plenary Session

მოდერატორი - პროფესორი ბადრი გეჩბაია
Moderator – Professor Badri Gechbaia

მოსხენებები/ Reports

თენგიზ აფხაზავა, ქეთევან გოლეტიანი

რეგიონალური (ტერიტორიული) სატრანსპორტო-ლოგისტიკური კლასტერები, ევროპული პრაქტიკა და ქართული ორიენტირები

Tengiz Apkhazava, Ketevan Goletiani

Regional (territorial) transport-logistics cluster, European practice and Georgian orienting points

ნატალია უშენკო

ადამიანური კაპიტალის განვითარება: ეროვნული ეკონომიკის გამოწვევები გლობალიზაციის პირობებში

Natalia Ushenko

Development of human capital: challenges for national economies in globalization conditions

გალინა ლოპუშნიაკი

უმაღლესი განათლების კონკურენტუნარიანობა ციფრული ეკონომიკის განვითარების პირობებში

Galyna Lopushnyak

Competitiveness of higher education in the conditions of the digital economy development

12.30 - შესვენება 30 წუთი/ Break for 30 minutes

III სექცია - ლოგისტიკა და ტრანსპორტი Section III – Logistics and transport

მოდერატორი, პროფესორი ქეთევან გოლეტიანი
ემერიტუს პროფესორი ელენე ხარაბაძე
Moderator: Professor Ketevan Goletiani
Emeritus Professor Elene Kharabadze

გელა გვარიშვილი

ანაკლიის პორტი: განვითარება და პერსპექტივები

Gela Gvarishvili

Anaklia port: development and perspectives

გიორგი გაბედავა

სატრანზიტო დერეფნების ანალიზი და საქართველოს ადგილი მათში

George Gabedava

Transit corridors analysis and of Georgia's positioning among them

ნინო ჭილაია

საქართველო, როგორც ტრანსკავკასიური დერეფანი

Nino Tchilaia

Georgia, as a transcaucasian corridor

ნანა ახალაია, ნინო ხმიადაშვილი

ანაკლიის პროექტი - საზღვაო ქვეყნის განვითარებისათვის

Nana Akhalaia, Nino Khmiadashvili

The project of Anaklia - development of the marine country

ელენე ხარაბაძე, მუხრან ქამადაძე
ვალუტის კურსის ცვლილებით მიღებული შემოსავლებისა და ხარჯების აღრიცხვის თავისებურებები
Elene kharabadze, Mukhran Kamadadze
Income from the rate changes and features of expense accounting

ავთანდილ ოქროცვარიძე, ლალი ოქროცვარიძე, ჯემალ სოლოლაშვილი
აგროტურიზმის განვითარების პერსპექტივები სხალტბის მაგალითზე (მცხეთის მუნიციპალიტეტი)
Avtandil Okrotsvaridze, Lali Okrotsvaridze, Jemal Sologashvili
Perspeqtives development of agritourism on the example of Skhaltba (Mtskheta municipality)

გალინა ლოპუშნიაკი, გალინა კუზმენკო, გალინა ფილუკი
უმალესი განათლების კონკურენტუნარიანობა ციფრული ეკონომიკის განვითარების პირობებში
Galyna Lopushnyak, Halyna Kuzmenko, Halyna Fyliuk
Competitiveness of higher education in the conditions of the digital economy development

13.00 - ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტისა და ეკონომიკური კვლევების ეროვნული ინსტიტუტის საპატიო დოქტორის დიპლომების გადაცემა
Awarding of Doctor Honoris Causa to Batumi Navigation Teching University and National Institute of Economic Research

პროფესორ ოლგა რუდენკოს - ბათუმის ნავიგაციის სასწავლო უნივერსიტეტის საპატიო დოქტორის დიპლომის გადაცემა
Professor Olha Rudenko - awarding of Doctor Honoris Causa of Batumi Navigation Teching University

პროფესორ ოლგა პროკოპენკოს - ეკონომიკური კვლევების ეროვნული ინსტიტუტის საპატიო დოქტორის დიპლომის გადაცემა
Professor Olga Prokopenko - awarding of Doctor Honoris Causa of National Institute of Economic Research

პროფესორ ვიქტორ კოვალს - ეკონომიკური კვლევების ეროვნული ინსტიტუტის საპატიო დოქტორის დიპლომის გადაცემა
Professor Victor Koval - Awarding of Doctor Honoris Causa of National Institute of Economic Research

13.30 – 15.00 - მუშაობა სექციებში/Work in sections

15.00 - შეჯამება და კონფერენციის დახურვა, რეგლამენტი: მოხსენება -10 წთ., დისკუსია - 2 წთ./Sum up and closing of conference. Speech time limit-10 min., discussion - 2 min.

I სექცია - საზღვაოსნო მეცნიერებები, დარბაზი - არაგვი
Section I- Maritime science, Hall - Aragvi

მოდერატორი: პროფესორი როლანდ რიჩკოვი
ასისტენტ პროფესორი - ეკატერინე ჩიქოვანი
Moderator: Professor Roland Richkov
Assistant Professor, Ekaterine Chikovani

პარმენ ხვედელიძე

ელექტრონულ საინფორმაციო სისტემათა როლი ნავიგაციის საშუალებათა განვითარებაში

Parmen Khvedelidze

The role of electronic information systems in the development of navigation means

ბადრი ბერიძე, ანზორ შარაშიძე

ტროპიკული ციკლონებისათვის გვერდის აქცევის მეთოდები

Badri Beridze, Anzor Sharashidze

Bypassing methods for tropical cyclones

ვალერიან იმნაიშვილი, გიორგი კიკვიძე

რეისში ელექტრონული სანავიგაციო რუკების კორექტურის თავისებურებები

Valerian Imnaishvili, Giorgi Kikvidze

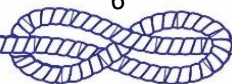
The peculiarities of correctness of electronic navigation maps during voyage

ვახტანგ თავბერიძე, დურსუნ ცინცაძე

გემის გემბანზე პაკეტირებული ტვირთების დატვირთვის ხერხის სრულყოფა

Vakhtang Tavberidze, Dursun Tsintsadze

Improvement of cargo handling methods on ship's deck

ნიკიტა სინკევიჩი, მარიანა პეტროვა

დირექტივა 2014/92/EU და ხელმისაწვდომი ფინანსური მომსახურება ლატვიაში

Nikita Sinkevics, Mariana Petrova

Directive 2014/92/EU and providing of affordable financial services in Latvia

მიხეილ კოტიშაძე

ინოვაციური ტექნოლოგიების განვითარების ტენდენციები და საქართველოს გამოწვევები

Mikheil Kotishadze

Innovative technologies development trends and challenges of georgia

ნინო აბესაძე, ოთარ აბესაძე, ნატალია რობიტაშვილი

გენდერული თანასწორობის პრობლემები საქართველოში

Nino Abesadze, Otar Abesadze, Natalia Robitashvili

Gender equality is a topical and one of the most serious problems for modern Georgia

ნანული მახარაძე

თანამედროვე მარკეტინგული მიდგომების გამოყენების აუცილებლობა ქართულ კომპანიებში

Nanuli Makharadze

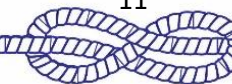
The need for modern marketing approaches in Georgian companies

ირმა მახარაშვილი

მასშტაბური მიდგომა მენეჯმენტში ანუ კლასტერული ანალიზის სპეციფიკაციები

Irma Makharashvili

A large-scale approach to the management as a specification of the cluster analysis

ევგენი ბარათაშვილი, შალვა კერესელიძე, თამარ ლაგვილავა
გარდაქმნების მენეჯმენტის თანამედროვე ტენდენციები
Eevgeni Baratashvili, Shalva Kereselidze, Tamar Lagvilava
Modern trends of transformation management

ზურაბ მუშკუდიანი, ციცინო ძოჭენიძე
თანამედროვე ადამიანური რესურსების მენეჯმენტის ფორმირების
ტენდენციები
Zurab Mushkudiani, Tsitsino Dzotsenidze
Modern human resource management trends

ია თეთრუაშვილი, მაია თეთრუაშვილი
განათლება და ეკონომიკა
Ia Tetrushvili, Maia Tetrushvili
Education and economics

თამარ დუდაური, ნინო სამჭკუაშვილი
კომპანიის უცხოურ ბაზრებზე შესვლის სტრატეგია
Tamar Dudauri, Nino Samchkuashvili
The strategy of entering the company's foreign markets

ლამარა ჟოქიაური
თანამედროვე ფინანსების ახალი მდგენელები
Lamara Qoqiauri
New compilers of modern finance

ლამარა ჟოქიაური, ნიკოლოზ ჩიხლაძე, ნინო ჟოქიაური
მოგების განაწილების ესტონური მოდელის დანერგვის შესახებ
საქართველოში
Lamara Qoqiauri, Nikoloz Chikhladze, Nino Qoqiauri
About inculcation of Estonian model of profit distribution in Georgia

ანა სანდიუკ, ოლეგ დუბინსკი, ოლეგ ბობინი
სტუდენტთა სამეცნიერო საქმიანობის ორგანიზება (ადმირალი
მაკაროვის სახელობის გემთმშენებლობის ეროვნული
უნივერსიტეტის საზღვაო სამართლის ფაკულტეტის მაგალითზე)
Hanna Sandiuk, Oleg Dubinskiy, Oleg Bobin
Organization of the students' scientific work (on the example of the
maritime law faculty of the Admiral Makarov National University of
Shipbuilding)

ნინო ბერიძე
ხილვადობა შავ ზღვაზე
Nino Beridze
Visibility on the Black Sea

ინა ირტიშჩევა, ჯულია ბარაბანოვა, ელენა ისჩენკო
უკრაინის ტრანსპორტისა და ლოგისტიკის სისტემების
განვითარება გლობალიზაციის პირობებში
Inna Irtysheva, Julia Barabanova, Olena Ishchenko
The development of Ukraine's transport and logistics systems under
globalization conditions

ეკატერინე გვარიშვილი, ელიდა ხვედელიძე, მამუკა ნაკაშიძე
ადამიანის სიცოცხლის დაცვის და პირველადი სამედიცინო
დახმარების აქტუალური ასპექტები საერთაშორისო საზღვაო
სამართალში
Ekaterine Gvarishvili, Elida Khvedelidze, Mamuka Nakashidze
Current aspects of international maritime law on human life protection and
primary care

**II სექცია - ბიზნესის ადმინისტრირება - დარბაზი
რუსთაველი**

Section II – Business Administration – Hall Rustaveli

მოდერატორი, პროფესორი გალინა კუზმენკო
ასისტენტ პროფესორი, ნინო ჭილაია
Moderator: Professor Galina Kuzmenko
Assis. Professor Nino Tchilaia

ანნა ეფიმოვა, ანდრეი ლაბარტკავა, ალექსეი პაშჩენკო
რეგიონის განვითარების საწარმოო აქტივობის შეფასება
Ganna Iefimova, Andrei Labartkava, Oleksiy Pashchenko
Evaluation of the Enterprise Activity Impact on the Region Development

გუგული ყურაშვილი, ბელა გოდერძიშვილი
ადმინისტრაციული მენეჯმენტის გამოყენებითი მნიშვნელობა
Guguli Kurashvili , Bella Goderdzishvili
The use of administrative management

ვიქტორ კოვალ, ოქსანა რედკვა
სახელმწიფო პოლიტიკა პორტი ეკონომიკის სფეროში
Viktor Koval, Oksana Redkva
State Policy In The Field Of Port Economy

ოლგა პროკოპენრო, ვიტალი ომელიანენკო, ანზორ დევაძე, ბადრი გეჩბაია
ეროვნული ინოვაციური პრიორიტეტების განვითარების
ინსტიტუციონალური სტრატეგია
Olha Prokopenko, Vitaliy Omelyanenko, Anzor Devadze, Badri Gechbaia
Institutional strategy frame work for national innovation priorities development

ევგენი გაიდანკა
ჩეხეთის ფისკალური დეცენტრალიზაციის გამოცდილება
Yevheniy Haydanka
Czech experience of fiscal decentralization

ვიაჩესლავ ივატა, ვალერი კომიშნუკი
ხარისხის მართვის სისტემის რეალიზაცია საერთაშორისო
სტანდარტის Iso 9001: 2015 წლის მოთხოვნების შესაბამისად
უკრაინის უნივერსიტეტებში
Vyacheslav Ivata, Valerii Komyshnyk
Realization of the quality management system in accordance with the
requirements of the iinternational standard iso 9001: 2015 in the universities
of ukraine

ნატალია უშენკო, სვეტლანა პეტროვსკაია
კიევის საავიაციო უნივერსიტეტის პროფესორი
ადამიანური კაპიტალის განვითარება: ეროვნული ეკონომიკის
გამოწვევები გლობალიზაციის პირობებში
Natalia Ushenko, Svitlana Petrovska
Professor of Kiev Aviation University
Development Of Human Capital: Challenges For National Economies In
Globalization Conditions

თამაზ გამსახურდია, თეიმურაზ ფესტვენიძე
მენეჯმენტის როლი ჯანდაცვაში ფინანსური რესურსების
ეფექტურად განკარგვაში
Tamaz Gamsakhurdia, Teimuraz Pestvenidze
The management role in effective disposal of financial resources in health
care

ევგენი ბარათაშვილი, თამარ ლაგვილავა
ცვლილებების მენეჯმენტი სტეიკჰოლდერების კონტექსტში
Eevgeni Baratashvili, Tamar Lagvilava
Changes management in the context of stakeholders